

Bokomtale:

Else ” Sprossa” Rønnevig, med ny bok , utgitt høst 2013.

VERN OG VIRKE hus og tradisjoner.

Når jeg i forrige nummer av Komposten ble utfordret av min søster til å skrive en bokomtale, ja, så måtte jeg benytte anledningen til å skrive om en av mine store interesser, gamle hus. At mye av bygningsarven vår råtner på rot, det syntes jeg er ille.

Denne boka, Vern og Virke forteller om gjenoppbyggingen av Bjørkeheimstølen. Den har en fyldig gjennomgang av syv forskjellige restaureringsprinsipper i alt fra overflate behandling, til tekking med never og torv. Gamle teknikker er grundig dokumentert i boka, og her kan man følge prosessen steg for steg. Den gir mange gode råd, gir inspirasjon og engasjement til vern og restaurering av gamle hus.

Demontering og gjenoppbygging av Bjørkeheim stølen, vurdering, isolering med husmose, torvstokk og torvholdkroker, dører og beslag, vinduer med mer. Inspirasjon fra andre setrer rundt om i Norges land og om andre ildsjeler og deres prosjekter.

Mat og annet på setra.

Dette kan du også lese om, ost i norsk tradisjon, fisking, ville vekster og for eksempel hvordan blir smør på stølen laget? Først separering, så syrne til rømme og så over i kinna. Den vedfyrte kjøkkenovnen, til nytte, glede og pryde, og om utendørs bakerovn. Ellers er det mange gode råd!

I tillegg til å være en meget lærerik bok, så er den også en glede å se i med alle de flotte bildene.

Utgiver: Else ”sprossa” Rønnevig

Forfatter: Elsa ”sprossa” Rønnevig

Foto og design.: Elsa.

Boka er på 368 sider, innbundet.

www.sprossa.no

Andre utgivelser: Bakerovnen 2010 og Gamle Hus 2012.

Anbefaler denne boka på det varmeste, for ALLE, ikke bare for de som skal restaurere setre eller hus. Jeg syntes den også den egner seg for barn, for å kunne fortelle om tidligere tider. For de som jobber- eller er pårørende til demente; en super bok i reminisens arbeid. Tenk hvilken kunnskap mange av de gamle menn og kvinner sitter inne med.

Før var det vel gjerne slik at kunnskapen om de forskjellige handverka gikk fra mester til sven, fra far til sønn, fra mor til datter. Slik vart det en kontinuerlig læringsprosessen

der den enkelte lærte det vesentlige og tok med seg erfaringer fra tideligere generasjoner.

I dag kjøper vi ” det ferdig” på butikken, der salg er det viktigste, vinduer for eksempel har en levetid på 30 år, mot å restaurere de gamle vinduene og montere varevinduer og tetningslister, har de nye leveår på flere hundre år. (forskning viser også at u- verdien på gamle vinduer er bedre en nye trelags..)

En annen ting, gjengroing av kulturlandskapet, hver sommer gikk det med to hestelass ved pr ku på setrene. Ikke å undres over at det i dag gror igjen. Og færre beitedyr og menneskelig påvirkning av landskapet.

Når vi nyter synet av for eksempel en gammel stavkirke; husk da, at dette kan du og alle som vil oppleve fordi noen tenkte fremover. For det å ta vare på historiens spor handler om framtiden!

Avslutningsvis vil jeg referere fra Elses oppsummering fra boka:
Ta ansvar, kom deg opp av godstolen! Eller en du en av de som tenker slik:

” hadde jeg bare ikke bodd så langt unna”
- glem det, jeg bodde 50 mil unna.

” hadde jeg bare hatt bedre tid”
- om du vil det sterkt nok, kan du få til mye.

” hadde jeg bare vært yngre!”
- Alder ingen hindring, jeg var mellom 69 og 72

” hadde jeg bare hatt en mann! ”
- jeg greide det da uten en mann ved min side.

” hadde jeg bare hatt penger”
- jeg greide det som minstepensjonist.

” hadde jeg bare eid et slik selv”
- jeg eier ikke Bjørkeheimstølen, det går fint an å leie.

” hadde jeg bare kunnet skrive søknad”
- jeg fikk god hjelp, det kan du også få.

Lykke til! Ja, det var verdt alt strevet!

- ja, her var min bokomtale..., fritt skrevet(veit itte håssen dæ skar vara), men håper jeg har oppnådd det jeg ønsker, at andre skal lese denne boka, og la seg begeistre!
Middelaldrende Torping, Bente Stadsvoll.
Utfordrer Tone Øversveen Myhre til neste bokomtale.